

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برگزید
خداوند نام و خداوند جای
خداوند روزی ده بهنای

مقدمه:

خلیج فارس نامی است به جای مانده از کهنترین منابع، زیرا که از سده های پیش از میلاد سر بر آورده است و با نام سرزمین ملت ایران، گره خورده است.

از آن بهنگام که تاریخ بشر مکتوب شد و جغرافیا بگونه ای علمی در مقیاس باسط و حد تحقیق و مطالعه در دوران باستان مورد بررسی قرار گرفت، نام خلیج فارس جزء چهار دریای شناخته شده بوده که به اعتقاد یونانیان کهن، یکی از یک اقیانوس عظیم به وسعتی معادل همه آبهای جهان سرچشمه می گرفتند و بسیار پیش از آنکه حاکمان ایران در کتیبه های خود از دریای پارس سخن برانند، حتی غیر ایرانیان هم این پهنه آبی را با نام پارس می شناختند.

از سفرنامه فیثاغورث ۵۷۰ قبل از میلاد تاکنون در تمام منابع مکتوب جهان نام خلیج فارس و یا معادل های آن در دیگر زبانها ثبت شده است.

«خلیج فارس» یا «Persian Gulf» یا «Sinus Persicus» و... صورتیابی از «نامی» است برپسندای آبی،
خانگاه تمدن و تمدنهایی که قدمت اطلاق آنها را باید در تاریخ جویندگی ذهن بشری دریافت و بدیهی است «نامی» دیگر چنین اطلاق را
اثبات نخواهد کرد.

بر این اساس بنیاد ایران شناسی بار و یکم تخصصی به مطالعه و بررسی تاریخ و جغرافیای باستانی و معاصر و مسائل اجتماعی و اقتصادی و
سیاسی و بوم شناختی و هنری کرانه ها و پس کرانه های خلیج فارس در عرصه تحولات ایران، همایش بین المللی خلیج فارس را در دستور کار خود
قرار داد.

باتوفیق و عنایت الهی، «بنیاد ایران شناسی»، خرسند است تا در این همایش بین المللی، نیز میزبان دانشمندان، محققان و پژوهشگرانی
باشد که در این انجمن، دست آورد های مطالعات و پژوهش های خود را درباره فرهنگ و تمدن این مرز و بوم عرضه می دارند و یا مشتاقان
به منظور آشنایی با روایت های جدید و استفاده از فرصت پیش رو برای تبادل آراء و اندیشه ها، به فراخوان همایش پاسخ گفته اند.
برگزاری هر دوره از همایش ها و همچنین شکل گیری هر یک از گروه های علمی مربوط به قلمرو های ایران شناسی، منوط به دریافت تعداد کافی
از مقالات قابل قبول برای تشکیل گروه و در نهایت، برگزاری همایش مرتبط با آن، می باشد. با نزدیک شدن به آخرین مهلت
تعیین شده برای ارسال آثار و با توجه به نتایج داوری مقالات، بنیاد ایران شناسی، زمینه را برای اجرای همایش بین المللی خلیج فارس
میتابد و با اعمال ترکیب جدیدی از آثار دریافت شده که در مرحله ارزیابی، مورد پذیرش داوران قرار گرفته بودند، برنامه جدید خود را
اعلام نمود.

برنامه سخنرانی های همایش بین المللی خلیج فارس، در ۷ گروه علمی و مجموعه ای از سخنرانی های عمومی تنظیم شده که به ترتیب عبارت
است از:

- ۱- ادبیات (نظم و نثر) محلی کرانه های خلیج فارس
- ۲- اسناد و مدارک و نقشه های تاریخی بزرگ و بنادر خلیج فارس

- ۳- توسعه اقتصادی، محیط زیست، تحولات صنعتی خلیج فارس
- ۴- عوامل مختلف اجتماعی، فرهنگی و شهری در شکل گیری هویت جزایر و بنادر خلیج فارس
- ۵- فرهنگ عامه و مردم شناسی جزایر ایرانی و کرانه های خلیج فارس
- ۶- مطالعات جغرافیای تاریخی و تاریخ محلی خلیج فارس
- ۷- هنر و معماری کرانه ها و جزایر خلیج فارس

برنامه هر یک از گروه ها، به طور هم زمان در طول مدت ۳ روز برگزاری همایش در سالن های اختصاص یافته برگزار می شود. علاوه بر این، جلساتی به عنوان سخنرانی های عمومی در نظر گرفته شده است که این برنامه در روز اول همایش از ساعت ۳۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰ و در سایر روزها در ساعات اول هر روز از ۳۰:۳۰ تا ۱۰:۰۰، انجام می پذیرد و همه علاقه مندان از شرکت کنندگان در همایش می توانند در سالن مربوط حضور به هم رسانند. برنامه زمانی و عنوان سخنرانی های عمومی به طور مجزا در کنار گروه های همفکانه در این مجموعه آمده است. شایان یادآوری است که در ساعات اختصاص یافته به جلسات سخنرانی های عمومی، هیچیک از گروه های علمی ۷ گانه برنامه سخنرانی نخواهند داشت.

مقالات هر گروه علمی به صورت مجموعه های جداگانه تدوین شده اند و مجموعه مقالاتی که پیش روی شاست یکی از آن مجموعه ها است. داوران گروه های علمی همفکانه همایش مرکب از اساتدان و محققان برجسته و صاحب نام بودند که خلاصه و اصل مقالات را ارزیابی و درباره آنها داوری کردند.

نظیر همه همایشها در همایش بین المللی خلیج فارس نیز تمامی مقالات در یک مرتبه و درجه نبودند، اما به نظر مسؤلان علمی همایش، همه مقالات، نکته های بیش و کم تازه ای را در برداشتنند و به همین علت نیز خواستار چاپ مجموعه مقالات بودند و هستند. درباره تدوین مجموعه مقالات یادآوری چند نکته بایسته است:

ترتیب تقدم و تاخر مقالات به ترتیب الفبایی نام خانوادگی نویسندگان است.

مقالات فارسی از دست راست کتاب و مقالات خارجی از دست چپ شروع می‌شوند.

مطابق رسمی که در دین، مجموعه مقالات، هست نوشته‌ها به ترتیبی که نویسندگان تنظیم کرده اند بدون ویراستاری محتوایی و ادبی و تنها با برخی دخل و تصرفهای مربوط به ویرایش فنی چاپ می‌شوند. در هایش نامه‌های بنیاد نیز از این قاعده بطور کامل پیروی شده است. در نتیجه خوانندگان با سبک‌های مختلف و شیوه‌های گوناگون در عرضه مطالب روبرو می‌شوند و البته محققان زبان شناس و سبک شناس می‌توانند از این شیوه کار نتایج فراوانی بدست آورند.

در عین حال یادآوری این نکته بجاست که گمگاه ممکن است خواننده دقیق از سبک نگارش یا برخی بی‌سیکلی‌ها و یا اشتباه‌های دستوری و ... برخی نوشته‌ها آزرده خاطر شوند. این پرسش بجاست که چه باید کرد؟ چاره کار کنار نهادن مقالات نیست، درست تر آن است که بیش از آنچه اکنون در اندیشه زبان فارسی، ستیم، به این زبان که برای همه ما عزیز است و نیز به ساز و کار گسترش دست نویسی آن میندیشیم. ویراستاری علمی و فنی با همه سبک‌های بی‌کی که دارد سبب می‌شود که به درستی متوجه کمی‌ها و کاستی‌های آموزش زبان فارسی در دبستان و دبیرستان و دانشگاه نشویم و ندانیم که برخی از دانشمندان مادر زمینه‌های علمی، حتی علوم انسانی، در نوشتن به اندازه‌ای که بایست توانا نیستند.

انظاری رود، تنوع مباحث و اهمیت برخی از مطالب تازه و نوآوری‌ها به گونه‌ای باشد که جستجوگران و پژوهش‌پژو، مسکمران جوان رابه پی‌گیری و پی‌جویی نکته‌های تازه و ادا و اندک اندک راه تعیین اولویت‌های تحقیق را در زمینه گسترده و پایان‌پذیر مطالعات و تحقیقات در خصوص مسائل ایران و پژوهش‌های ایران شناسی، هموار سازد.

امید است بتأیید بین المللی حلج فارس نیز با حضور مؤثر صاحب نظران و اندیشمندان و پژوهش‌گران علاقه‌مند، بازتاب اندیشه‌های نوین در عرصه ایران شناسی راشاهد باشد و استمرار و تدوام این جریان پویا را فراهم آورد.

«خدایا نگه دار این مهرشمر زا هر یمنان و از آسب دهر»

مقالات